

دانیایی و هوشیاری

درس سوم: هوشیاری

درس چهارم: داستان من و شما

درس پنجم: هفت خان رستم

۲
فصل دوم

درس سوم

هوشیاری

املا و دانش زبانی

مانند نمونه، با استفاده از حروفِ واژه‌های داخلِ شکل، واژه‌های جدید بسازید.

.....	.....
.....	.....
معلوم	
.....	.....
.....	.....

رفتار	گفت
گرفتار	
گرفت	رفت

.....	.....
امثال	
.....	.....
.....	.....

.....	.....
مغرور	
.....	.....
.....	.....

۳ با توجه به متن درس، جمله‌هایی را که واژه‌های «طمع، خطاکار، غفلت» در آنها به کار رفته است،

بنویسید.

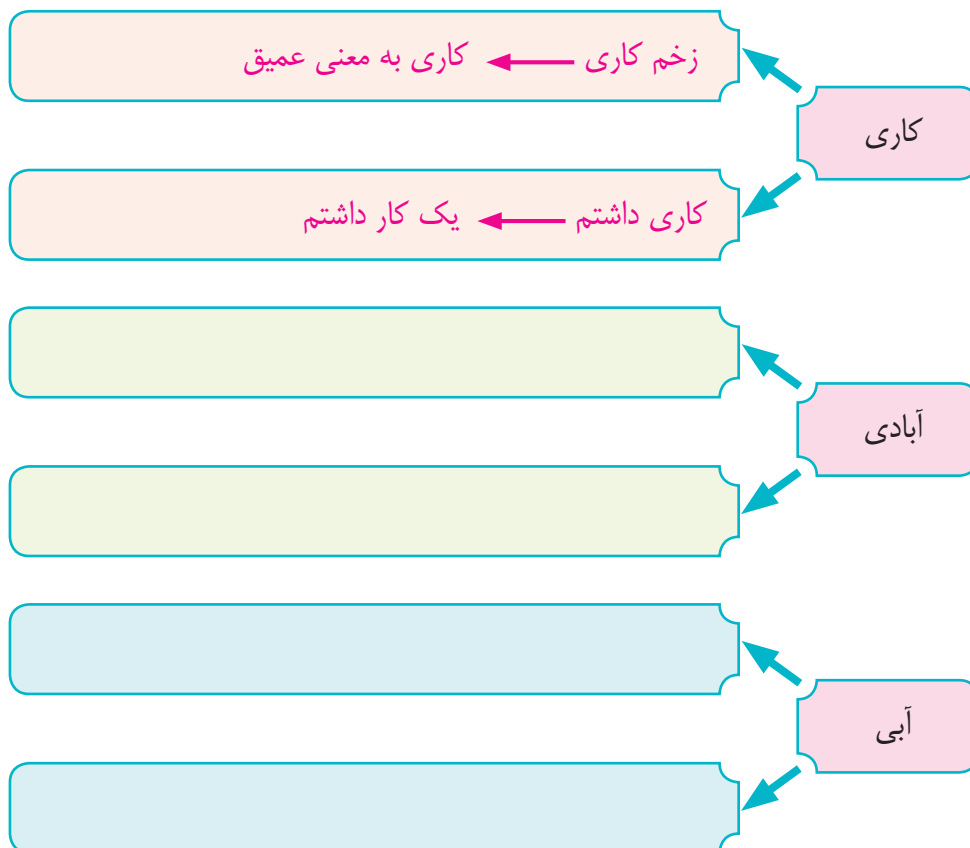

---

۳ مانند نمونه کامل کنید:

داستان درس را در یک بند خلاصه کنید و نام جدیدی برای آن انتخاب کنید. ۱

موضوع:

.....

.....

.....

.....

.....

الف) جاهای خالی را با واژه‌های دلخواه پر کنید. ۲

مادر بزرگ همیشه می‌گفت: «اگر برای کسی کاری می‌کنی، به ..... به رخ کشیدن یک جور ..... است و اگر منت بگذاری کار تشنگت .....».

مادر بزرگ می‌گفت: «لازم نیست وقتی کار خوبی می‌کنی، داد بزنی. لازم نیست ..... و ..... را خبر کنی». می‌گفت: «کار خوب مثل ..... است. خودش منتشر می‌شود».

ب) نوشته‌هایتان را در گروه بخوانید. به نظر شما بهترین نوشته کدام بود؟ چرا؟

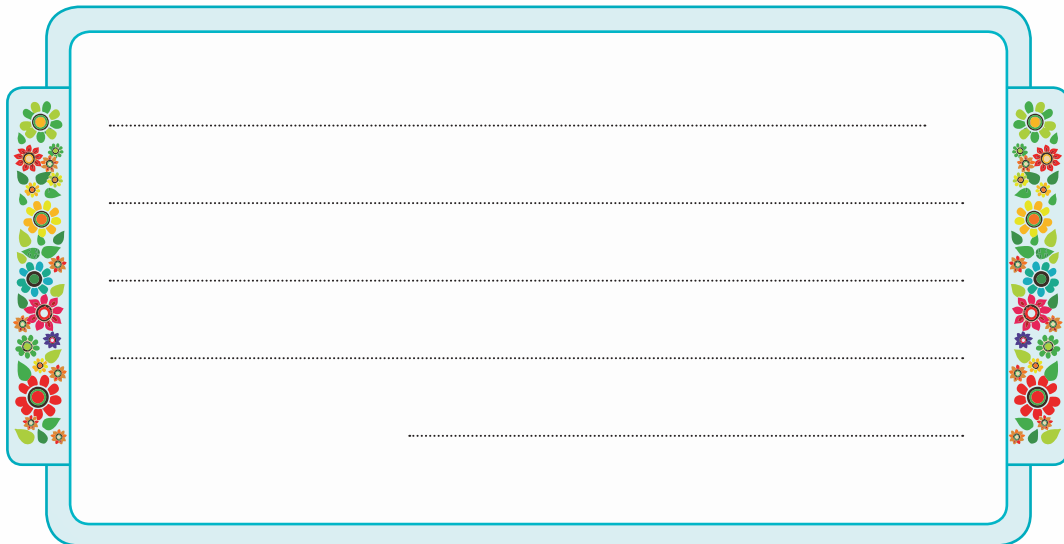

شرح حال : یکی از راه‌های تمرین در نویسندگی، نوشتن شرح حال است. در شرح حال نویسی به این نکته‌ها توجه می‌شود: زمان و محل تولد، محل زندگی، ویژگی‌های خلقی و جسمی، وقایع مهم زندگی و ...

۱ شرح حال خود را در یک بند بنویسید (خودتان را معرفی کنید).

۲ بعد از یک میهمانی، ظرف‌ها در آشپزخانه درباره‌ی آداب غذا خوردن مهمان‌ها در حال صحبت بودند. گفت‌وگوی آنها را در دو بند بنویسید.

۳ مفهوم ضرب المثل «دشمن دانا بلندت می کند بر زمینت می زند نادان دوست» را در یک بند توضیح دهید.

داستان من و شما

درس چهارم

املا و واژه‌آموزی

۱ در متن زیر، کلمات مشخص شده را با حروف مناسب کامل کنید.

تلاش و کوشش شما تنها فرزند مهربان (باع.....) سربلندی و (عز.....) من می‌شود. بزرگی و (ع.....مت) من و شما به این است که با هم، کنار هم و نگرهان هم باشیم. تغییر و (ت.....ول)، ویژگی هر پدیده‌ی زنده‌ای است. چهره‌ی نوشتاری و خطی من برای ایجاد دوستی و (.....میمیت) میان من و شما کمی بیشتر (ا.....میت) دارد.

۲ برای هر یک از واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بنویسید.

علم ، .....

عزت ، .....

۳ الف) جاهای خالی را با واژه‌های مناسب کامل کنید.

.....	←	+ ان	خزنده
پرندگان	←		.....
نویسندگان	←		.....
.....	←		وابسته

ب) چند واژه را که به این شیوه نوشته می‌شوند، بنویسید.

۱ به عنوان یک ایرانی به نظرتان برای حفظ و پاسداری از زبان ملی چه باید کرد؟ در یک بند بنویسید.

Handwriting practice area for question 1. It features a light blue rounded rectangular frame with decorative floral borders on the left and right sides. Inside the frame, there are five horizontal dotted lines for writing.

۲ با استفاده از واژه‌های زیر، یک بند درباره‌ی زبان مادری خود بنویسید.

بزرگی و عظمت، شکوه و شوکت، سربلندی و اعتبار

Handwriting practice area for question 2. It features a light blue rounded rectangular frame with decorative floral borders on the left and right sides. Inside the frame, there are five horizontal dotted lines for writing.

هر نوشته از چند جمله‌ی به هم پیوسته درست شده‌اند. در هنگام نوشتن باید به اصل ساده نویسی و کوتاهی جمله‌ها توجه کنیم.

۱. عبارت زیر را با جمله‌ای کوتاه تر، بیان کنید.

(الف) من هم مانند شما موجودی زنده هستم و زندگی من، فراز و فرودها و داستانی طولانی دارد.

.....

(ب) سحرگهان خورشید از پشت افق، یعنی آنجا که دریا به آسمان می‌پیوندد، پدیدار می‌شود و چهره‌ی خود را به جهانیان نشان می‌دهد.

.....

۲. داستان کوتاهی از زبان خط فارسی بنویسید و شیوه‌ی تغییر و تحوّل را از زبان خط، شرح دهید.
(کلمات متضاد مانند فراز و فرود — شکست و پیروزی را در داستان به کار ببرید.)

موضوع:

.....

.....

.....

.....

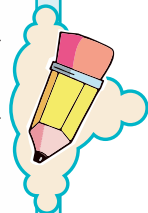
.....

.....

.....

.....

.....

جدول زیر را کامل کنید. ۳

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	قبلاً درباره‌ی زبان فارسی می دانستم .....
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	اکنون یاد گرفتم.....
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	تصمیم گرفتم.....

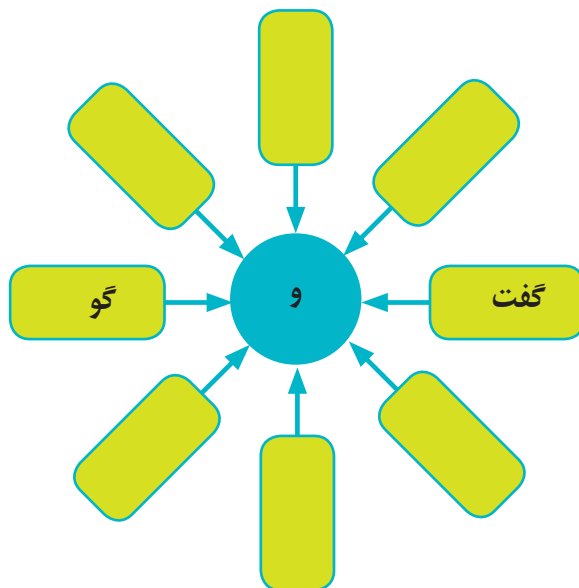

درس پنجم **هفت خان رستم**

املا و دانش زبانی

مانند نمونه واژه‌هایی از متن درس بیابید و در شکل بنویسید.

با توجه به علامت‌ها و واژه‌های نوشته شده، جمله‌های متناسب با آنها را از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

..... از بر، .....

.....

رخش، ..... ، ..... ازدها .....

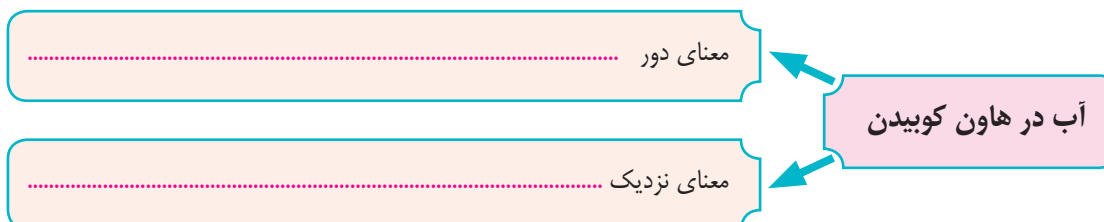
..... ، ..... خطرناک ،
..... ، .....

الف) یک نمونه مبالغه که در صحبت‌هایتان به کار می‌برید، بنویسید.

■ مثال: صد دفعه گفتم ← در اصل گوینده صد بار نگفته، بلکه چند بار تکرار کرده است.

.....
.....

ب) معنای دور و معنای نزدیک کنایه‌ی زیر را بنویسید.

۱ بیت زیر را به نثر ساده باز نویسی کنید.

خروشید و جوشید و برکند خاک ز سُمّش زمین شده، چاک چاک

---

۲ برای موفقیت در زندگی، به نظرتان چه خان‌هایی پیش‌رو دارید؟

---

۳ یک نمونه مبالغه از متن درس ذکر کنید و آن را توضیح دهید.

بهره‌گیری از حواس پنجگانه

برای اینکه نویسنده‌ی خوبی باشیم، لازم است:

همه چیز را خوب و دقیق ببینیم (خوب دیدن).

خوب و دقیق گوش دهیم (خوب گوش دادن).

نسبت به بو، مزه و طعم اشیا، حسّاس و دقیق باشیم (تقویت حسّ چشایی و بویایی).

گاهی به کمک حسّ لامسه، پدیده‌ها و اشیا را بشناسیم (تقویت حسّ لامسه).

پس، مقدمه‌ی خوب نوشتن، خوب دیدن، خوب گوش دادن و دقت در پدیده‌ها و استفاده از حسّ بویایی، چشایی و لامسه است.

از پنجره‌ی کلاس به بیرون نگاه کنید و آنچه را می‌بینید، در یک بند بنویسید.

.....

.....

.....

.....

چشمان خود را ببندید و حسّ خود را درباره‌ی صداهایی که می‌شنوید، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

برداشت خود را از ضرب المثل «نوش دارو بعد از مرگ سهراب» در یک بند بنویسید.

.....

.....

.....

.....

درک متن

الف به جمله‌های زیر دقت کنید:

- هر قدر بیشتر بالاتر بروی، پایین افتادنت هم شدیدتر خواهد بود؛ بنابراین فراموش نکن که هنگام بالا رفتن، از محکم بودن جای پایت مطمئن شوی.
- این وظیفه‌ی هر انسانی است؛ بنابراین تشکر لازم نیست.
- این حیوان وحشی است؛ بنابراین حمله خواهد کرد.

واژه‌ی «**بنابراین**» یکی دیگر از واژه‌هایی است که میان دو جمله می‌آید و «علت، سبب و دلیل» را بازگو می‌کند.

ب جاهای خالی را با «**اما، ولی، بنابراین، و**» کامل کنید.

چند وقت پیش داستانی درباره‌ی خیر و شر خواندم. اینکه سال‌ها پیش خیر و شر برای شنا کردن به دریا رفتند..... شر زودتر از آب بیرون آمده..... لباس‌های خیر را پوشید..... خیر هم برای اینکه برهنه نماند، مجبور شد لباس‌های شر را بپوشد.
و حالا سال‌هاست که آدم‌ها خیر و شر را اشتباه می‌گیرند.

از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویسید.

همان گنج دنیا و کاخ بلند   نخواهد بدین مرتو را سودمند

سخن مانند از تو همی یادگار   سخن را چنین خوارمایه مدار

جمله‌های نوشته شده در جورچین زیر را شماره‌گذاری کنید و داستان آن را بخوانید.

دزدان رسیدند و کاروان را غارت کردند.	بامداد صاحبان مال دیدند که شتران و بار آنها ناپدید شده است	نگهبان کاروانی
و	گفت: «دزدان نقابدار، کاروان را غارت کردند.»	شب به خواب رفت.
گفت: «تعداد آنها زیاد بود و من تنها بودم.»	به پاسبان پرخاش کردند که چه پیش آمده است؟	گفت: «دزدان نقابدار، کاروان را غارت کردند و
گفتند: «مگر تو سنگ بودی؟»	مال مردم را به یغما بردند.»	گفتند: «مگر آن هنگام را نگرفتی؟»
اما اکنون هر قدر که بخواهید برایتان فریاد می‌کشم!	من نیز از ترس خاموش گشتم،	چرا جلوی آنها کشیدند و گفتند اگر فریاد و هیاهو کنی تور می‌کشیم.»

عنوان داستان: نگهبان کاروان